

EFNI:

Starfsemi bls.
heilsugæslustöðva 1
2014

Ritstjórn

Sigríður Haraldsdóttir
sviðsstjóri, ábm.

Jónína M. Guðnadóttir

Ritstjóri

Hildur Björk Sigbjörnsdóttir

EMBÆTTI LANDLÆKNIS HEILBRIGÐISUPPLÝSINGAR

Barónsstíg 47
101 Reykjavík
Sími: 510 1900
Bréfasími: 510 1919

Netfang: mottaka@landlaeknir.is
Veffang: www.landlaeknir.is

Heimilt er að nota efni þessa
fréttabréfs, sé heimildar getið.

STARFSEMI HEILSUGÆSLUSTÖÐVA 2014

Tölur um notkun heilsugæsluþjónustu árið 2014 voru nýlega birtar á vef Embættis landlæknis. Þar má sjá [heildaryfirlit yfir samskipti við heilsugæsluna á landinu öllu](#) auk samskipta við einstakar heilsugæslustöðvar.

Heildarfjöldi skráðra samskipta árið 2014 var tæplega 2,3 milljónir eða sem samsvarar 7 samskiptum á hvern íbúa. Með samskiptum er átt við viðtöl, vitjanir, símtöl og önnur samskipti við allar starfsstéttir á heilsugæslustöðvum landsins. Ef símtöl eru ekki talin með voru samskiptin ríflega 1,5 milljón eða 4,6 á hvern íbúa.

Komur á heilsugæslustöðvar

Komur á heilsugæslustöðvar eru skráðar sem viðtöl. Samtals voru ríflega 892 þúsund viðtöl skráð á heilsugæslustöðvum árið 2014, óháð starfsstétt heilbrigðisstarfsmanns. Það jafngildir 2,7 viðtölum á hvern íbúa landsins. Dreifing eftir landshlutum var hins vegar

nokkuð breytileg eins og sjá má í töflu 1. Þannig voru komur á heilsugæslustöðvar fæstar á höfuðborgarsvæðinu, 2,45 á hvern íbúa, en flestar á Austurlandi, 3,66 á íbúa. Ástæður þessa munar geta til dæmis legið í minna aðgengi íbúa landsbyggðarinnar að ýmiss konar sérfræðiþjónustu utan heilsugæslunnar sem meira framboð er af á höfuðborgarsvæðinu.

Læknar sinntu stærstum hluta viðtala á heilsugæslustöðvum landsins árið 2014, eða 69% allra viðtala. Viðtöl við lækna voru lítillega færri árið 2014 en árið áður, eða 618.020 (1,9 á íbúa) borið saman við 627.346 (1,9 á íbúa) árið 2013. Meginhluti þeirra fór fram á dagvinnutíma (74%) en tæplega 26% viðtala við lækna var sinnt utan dagvinnu eins og sjá má í töflu 2. Þann fyrirvara þarf að hafa á tölum um aðsókn eftir tíma dags að mismunandi er eftir heilsugæslustöðvum landsins hvort boðið er upp á síðdegisvakt. Þá falla tölur Læknavaktarinnar undir höfuðborgarsvæðið en hún er eingöngu opin utan dagvinnutíma

Tafla 1. Komur á hvern íbúa eftir heilbrigðisumdæmi

Heilbrigðisumdæmi	Viðtal á hvern íbúa
Höfuðborgarsvæðið	2,45
Suðurnes	2,99
Vesturland	3,01
Vestfirðir	2,76
Norðurland	3,09
Austurland	3,66
Suðurland	3,44
Ísland	2,71

Hjúkrunarfræðingar voru sú starfsstétt sem sinnti næststærstum hluta viðtala á heilsugæslustöðvum árið 2014, 21%, auk þess sem nokkur hluti viðtala var á hendi ljósmæðra (6%). Aðrar starfsstéttir sinntu 4% viðtala á heilsugæslustöðvum árið 2014. Viðtölum hjúkrunarfræðinga og ljósmæðra fækkaði dálítið árið 2014 miðað við árið áður, eða úr 243.571 árið 2013 (0,7 á íbúa) í 233.555 árið 2014 (0,7 á íbúa).

Ef allar komur (viðtöl), óháð starfsstétt heilbrigðisstarfsmanns, eru greindar eftir kyni og aldri þeirra sem nýta þjónustuna má sjá að

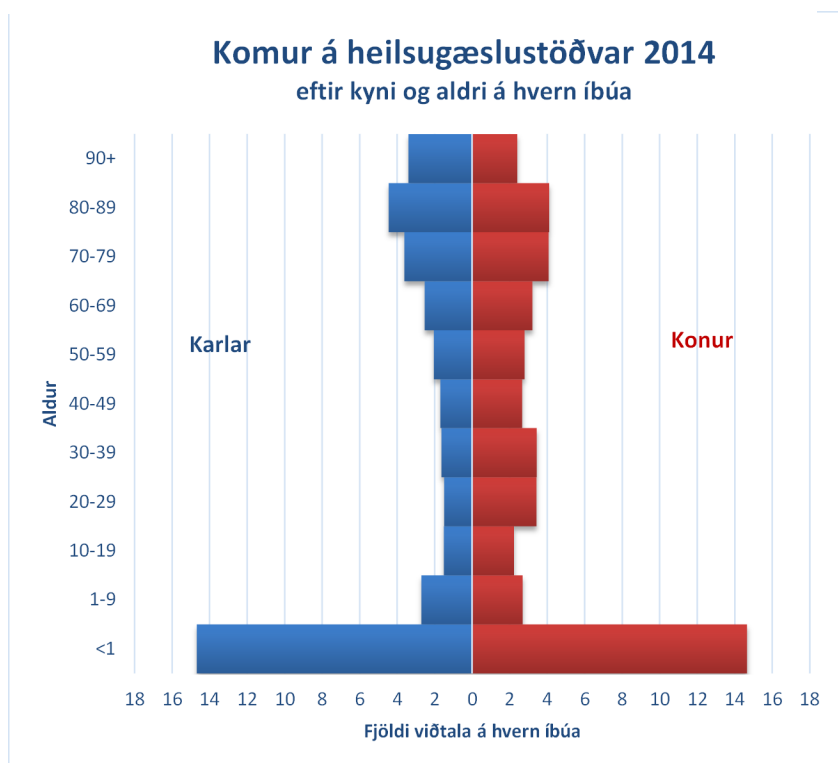
Tafla 2. Komur til læknis eftir tíma dags.

Heilbrigðisumdæmi	8:00-15:59	16:00-7:59	00:00 *
	Dagvinna	Utan dagvinnu	
Höfuðborgarsvæðið	68,0%	32,0%	0,0%
Suðurnes	55,5%	42,6%	1,9%
Vesturland	88,1%	11,8%	0,1%
Vestfirðir	86,7%	4,4%	8,9%
Norðurland	86,6%	12,7%	0,7%
Austurland	89,7%	4,9%	5,4%
Suðurland	83,3%	14,9%	1,8%
Ísland	73,6%	25,6%	0,8%

* Eftímasetning er óþekkt skrá sumar heilsugæslustöðvar viðtal kl. 00:00.

flest samskipti eru vegna yngsta aldurshópsins (mynd 1). Drjúgur hluti af komum yngstu barnanna er vafalítið vegna ung- og smábarnaverndar. Þá nýta konur þjónustu heilsugæslunnar í talsvert meira mæli heldur en karlar, en árið 2014 voru ríflega 58% viðtala á heilsugæslustöðvum við konur. Munurinn milli

Mynd 1. Komur á heilsugæslustöðvar eftir kyni og aldri á hvern íbúa.

kynjanna er ótvírætt mestur á barneignaldri en eftir miðjan aldur dregur saman með körlum og konum.

268 þúsund einstaklingar notuðu þjónustu heilsugæslustöðva

Rúmlega 268 þúsund einstaklingar notuðu þjónustu heilsugæslunnar árið 2014 eða tæplega 82% allra landsmanna. Þar af áttu tæplega 219 þúsund einstaklingar viðtal við lækni á heilsugæslustöðvum landsins eða ríflega 66% allra íbúa. Flestir komu og hittu lækni aðeins einu sinni á árinu eða 36,8%. Tæplega 23% komu tvisvar og tæplega 24% komu 3–4 sinnum á heilsugæslustöðvar til þess að hitta lækni. Tæplega 17% þeirra sem notuðu þjónustu heilsugæslunnar á árinu komu oft en 5 sinnum að hitta lækni.

Heimahjúkrun og vitjanir heilbrigðisstarfsmanna

Árið 2014 voru vitjanir allra heilbrigðisstarfsmanna frá heilsugæslustöðvum landsins 321.273 (1,0 á íbúa). Sjúkraliðar sinntu stærstum hluta vitjana í heilsugæslunni árið 2014, eða 66% allra vitjana, en hjúkrunarfræðingar sinntu næststærstum hluta, 23%. Mynd 2 sýnir vel að vitjanir vegna elstu aldurshópanna eru langsamlega flestar, einkum vegna heimahjúkrunar. Þá er enn fremur nokkuð um vitjanir vegna barna undir eins árs aldri.

Vakin er athygli á því að tölur um vitjanir heilbrigðisstarfsmanna frá heilsugæslustöðvum árið 2014 eru ekki fyllilega samanburðarhæfar við tölur fyrri ára. Ástæðan liggur í því að um áramótin 2013–2014 var gerð breyting á skráningu heimahjúkrunar utan Heilsugæslu höfuðborgarsvæðisins. Þá hófu heilsugæslustöðvar á landsbyggðinni að skrá gögn um heimahjúkrun í nýja meðferðareiningu Sögukerfisins en ekki á samskiptaseðla eins og áður hafði verið. Tilgangurinn með þessari breytingu var að auka yfirsýn og samfellu í þjónustu við þá sem njóta aðhlyningar heima. Með tilkomu hinnar nýju meðferðareiningar berast gögn um heimahjúkrun utan höfuðborgarsvæðisins ekki í Samskiptaskrá heilsugæslustöðva hjá Embætti landlæknis með sama hætti og áður. Skráðar

Mynd 2. Vitjanir frá heilsugæslustöðvum eftir kyni og aldri á hvern íbúa.

vitjanir árið 2014 eru því nokkuð færri en fyrri ár og þarf því að hafa varann á þegar tölur um fjölda vitjana eru bornar saman milli ára. Unnið er að lausn á vandanum.

Hildur Björk Sigbjörnsdóttir
Lilja Bjarklind Kjartansdóttir

